

1958

Zima

Po celý prosinec 1957 mírně mrzlo, ale sněhu nebylo. Lednová zima byla také mírná. Občas přituhlo, ale chvílemi také sněhový poprašek roztával. V týdnu od 10. do 16. února bylo takové teplo, že podle zpráv nebylo takového února po několik století. V noci nemrzlo a ve dne bylo ve stínu +12°C a na slunci i přes 20°C. Bylo jako na jaře, sluníčko svítilo, země rozmrzla, takže bylo dost bláta, kočky odkvetly a v zahrádkách rozkvetly sněženky, bledulky, jaterníky, lýkovec a plicník lékařský začal rozkvétat. V posledních únorových týdnech znovu mírně mrzlo a občas trochu chumelilo. Koncem února napadlo na tři až čtyři prsty sněhu, který hned pomalu tál, ale začátkem března klesla teplota až na -12°C. Teplota byla potom kolísavá a teprve 12. března napadlo asi na čtvrt metru sněhu. Ještě na sv. Josefa mírně mrzlo a v dalších dnech sněžilo při severovýchodním větru. Koncem března sníh skoro úplně roztál, bylo však stále ještě chladno až do polovice dubna, ba déle, takže polní práce se velmi zpozdily.

Ples SRPŠ

11.1. (sobota) Večer konal se v sokolovně ples sdružení rodičů a přátel školy s názvem „V lese“. Účast byla veliká, vstupné 7 Kčs. Hrál vojenská hudba z Kroměříže.

Ples KSČ

25.1. V sokolovně měla ples místní organizace KSČ. Vstupné 6 Kčs. Hudba ROH. Na ples pozval Zadrev na 60 zemědělských družstevníků z Moravské Nové Vsi od Hodonína, kteří pro podnik pěstují proutí. Přijeli autobusem, muži i ženy, mnozí v slováckých krojích a na ples si přivezli s sebou demiony červeného vína a bylo veselo.

Americká družice

1.2. o páté hodině ranní vypustily Spojené státy americké svou první umělou družici Země o váze asi 15 kg.

Slovácké divadlo

Večer se hrálo v sokolovně Slovácké divadlo španělskou komedii o pěti obrazech „Chud'as ať má za ušima“. Autor Pedro Calderon de la Barra.

Železničářský ples

8.2. Večer byl pořádán v sokolovně čtvrtý železničářský ples. Vstupné 7 Kčs, hrála dechová hudba Hanáckých lihovarů (bývalá kapela tištinská).

Autobus do Uhřic

10.2. Byl zaveden autobusový spoj pro žáky zdejší osmileté střední školy z Uhřic.

Hasičský ples

15.2. večer konal se v sokolovně maškarní ples místní jednoty Čs. svazu požární ochrany s rázem „Ze všech konců světa“. Vstupné obvyklé. Hudba Košíkářského družstva.

Ostatky

17.2. (pondělí) Místní sportovci v počtu 14 krojovaných osob „chodili s medvědem“. Vybrali 1 300 Kčs, něco slaniny, vejce a asi 6 l slivovice, na níž si nosili demižon s obrovským „trychtýřem“.

Irácko-jordánská mise

14.2. Parlamenty Iráku a Jordánska odhlasovaly zřízení „Irácko-jordánské mise“, která má být protiváhou „Sjednocené arabské republiky“. O několik dní později byl název „Irácko-jordánská mise“ změněn na „Arabský federální stát“.

Výstavka k 10.výročí února

23.2. Vlastivědný kroužek osmileté střední školy uspořádal v kulturním sále sokolovny dvoudenní výstavku k 10.výročí únorových událostí. Použil k ní materiálu z místního muzejního archivu.

24.2. KSČ konala večer v sokolovně oslavu 10.výročí „února“. Po kulturním programu školy promluvil o únorových událostech předseda organizace Antonín Urban, potom zástupce okresu předal několika místním milicionářům vyznamenání, načež po přečtení závazků „Zadrevu“ a Košíkářského družstva byla slavnost zakončena Internacionálou.

Koncert Hudební školy

28.2. V sokolovně koncertovala za řízení ředitele Jarolíma vyšší hudební škola z Kroměříže odpoledne pro žactvo a večer pro dospělé. Vstupné 1,50 Kčs a 5 Kčs. Děti bylo hodně, avšak účast dospělých jen 28 platících osob.

Jemen k SAR

2.3. k Sjednocené Arabské republice se připojilo formou federální unie království Jemenu.

přístavba dílen základní školy

Divadlo „Matka“

8.3. Místní „Tyl“ provedl v sokolovně odpoledne pro děti (vstupné 2 Kčs) a večer pro dospělé (vstupné 5, 6 a 7 Kčs) činohru Karla Čapka o třech dějstvích „Matka“ jako svůj příspěvek k Mezinárodnímu dni žen, který na ten den připadl.

Slovácké divadlo

22.3. Večer provedlo v sokolovně Slovácké divadlo tříaktovou hru Fráni Šrámka „Léto“.

Divadlo „Sto dukátů za Juana“

6.4. (neděle velikonoční) Odpoledne a večer sehrál v sokolovně „Tyl“ dvouaktovou komedii Vladimíra Dvořáka s písničkami Zdenka Petra „Sto dukátů za Juana“. Vstupné odpoledne 6, 7 a 8 Kčs, večer 7, 8 a 9 Kčs.

„Mrskut“

7.4. (mrskut) Mimo jiné opět letos jezdila po mrskutě parta chlapců stolaře Bii v počtu sedm orgielním dopravním prostředkem. Dva z party, z nichž jeden byl v uniformě strážníka, táhali starý kočár s nataženou boudou, bohatě ofáborovaný bílými, červenými a modrými pruhy papíru zejména na kolech. Vzadu měli přivázan velký proutěný kufr. Na kozlíku seděl druhý mladík v uniformě strážníka a vytruboval různé veselé kousky. Vedle něho hlídal na kozlíku zatknutý obrovský opentlený tatar mladík oblečený za pána v černém fraku, cylindru a bílých rukavičkách. Vzadu seděli rovněž ve fracích a cylindrech dva hlavní organizátoři pomlázkových scén, kteří nesli tatar do domu na ramenech jako nějaký trám.

Košikáři na výstavě v Bruselu

27.4. V Bruselu byla zahájena Světová výstava, na níž vystavovali i místní košíkáři v rámci ÚLUV a práce jejich byla vysoce oceněna. O tomto úspěchu byli zpraveni dopisem ministra školství a kultury ze dne 29.9.1958 č.43308/58, který doslova zní:

Vážení soudruzi,

na podkladě oznámení bruselské kanceláře generálního komisaře československé expozice na světové výstavě v Bruselu 1958 Vám oznamuji, že různé textilní výrobky s lidovými motivy a lidové umělecké výrobky z textilu, dřeva (tj. i z proutí), lýka apod. připravené Vašimi pracovníky jako exponáty čs. pavilonu v Bruselu, byly při hodnocení mezinárodní jury vysoce oceněny. Textilní výrobky s lidovými motivy obdržely čestný diplom a lidové umělecké výrobky z textilu, dřeva, lýka apod. zlatou medaili. Tyto ceny vám budou odevzdány dodatečně po skončení výstavy.

Přijměte, prosím, tuto zprávu s projevem mého osobního srdečného blahopřání k tomuto Vašemu úspěchu.

Se soudružským pozdravem ministr Dr. Kahuda, v.r.

Za vynikající výkon kolektivu pracovníků ÚLUV vyslovuji upřímný dík a jsem přesvědčen, že tento úspěch bude závaznou pobídkou k dosažení úspěchů dalších
Jan Kalous, v.r.

Oslava 1.máje

Oslava prvního máje konala se v teplý, pěkný den pro deset obcí morkovského kraje v Morkovicích. Ráno byl „budíček“ a v devět hodin průvod od nádraží náměstím a po „dálnici“ Bařinkami se srazem před košíkářským družstvem. Čelo průvodu tvořili tentokrát motoristé se svými 74 motocykly, 11 auty a 7 traktory. Za 30 vlajkonoši šly školy, jelo 45 školáků-cyklistů s opentlenými koly, pochodovali sportovci, místní národní výbor a za hudbou šly jednotlivé obce uzavřené Morkovicemi. Průvod byl veliký. Po hymnách byli vypuštěni „míroví holubi“. Projev měl první náměstek předsedy ONV v Kroměříži Vladimír Brázdil. Po Písni práce následoval ještě kulturní program místní osmileté střední školy, bohužel rušený odjezdy motoristů a odchody mnohých lidí. Po programu koncertovala na náměstí hudba až do poledne.

Slovácké divadlo

3.5. (sobota) Večer provedlo v sokolovně Slovácké divadlo lyrickou hru o pěti dějstvích H. Ibsena „Paní z námoří“.

Pobočka Pal-magneton

4.5. V nové hale Zadrevu zahájila práci na dvě směny pobočka kroměřížské továrny Pal-Magneton. Po zabrání haly pletou košaři v sále Lidového domu a v bývalé stolárně Jaroslava Šírka, odkud byla výroba nábytku přemístěna do Kroměříže.

Májový večer hudby, zpěvu, tance a poesie

10.5. (sobota) Večer pořádal v sokolovně místní „Tyl“ Májový večer hudby, zpěvu, tance a poesie, při němž účinkovali místní ochotníci. Pro zpestření programu přijel dívčí pěvecký sbor ze Zborovic a kvarteto foukacích harmonik.

Kácení máje

25.5. (neděle) Místní skupina Svazu požární ochrany pořádala odpoledne „Kácení máje“. Po malém průvodu s Hanáckou hudbou z Tištiny za starých obřadů skácela máj před Košíkářským družstvem na náměstí a průvod pak odešel do sokolské zahrady, kde byla taneční veselice a večer taneční zábava. V čele průvodu jel starý kočár papírovými kulisami upravený v podobu dodávkového auta s označením „Výletní vůz >Šmelinář< Videň-Morkovice-Paříž“. Vůz uvnitř tlačili požárníci, při čemž ho jeden z nich „řídil“ volantem ze starého vozového kola. Čistý zisk podniku byl určen na dostavění nové požární zbrojnice.

učitelé a žáci základní školy

Poštovní autobus

1.6. Za stara se jezdilo pro poštu do Nezamyslic koňmo a potom po téměř 50 let vlakem. Od nynějška byla provedena všude pronikavá úprava v dovážení pošty. Nyní přijde všechna pošta pro okres do Kroměříže, odkud ji poštovní autobus rozveze po poštovních úřadech. Státní správa si tím slibuje něco ušetřit. V Morkovicích byl k tomuto dni pensiován jeden ze tří listonošů. Naproti tomu byla na poštu přijata čtvrtá úřednická síla,

kteřá převzala i část práce pensionovaného listonoše. Poštovní autobus dojíždí dvakrát denně o půl osmé a půl osmnácté hodině.

Autobus do Slížan

2.6. Autobusy odjíždějící z Morkovic do Kroměříže zajíždějí od nynějška i pro cestující do Slížan.

Pionýři v roli listonošů

8.6. (neděle) Po prvé roznášeli nedělní noviny místo listonošů v Morkovicích a ve Slížanech dva školáci-pionýři. Dostávají za to 70 Kčs měsíčně.

„Tělovýchovný den“

Tělovýchovná organizace Slavoj pořádala „Tělovýchovný den“. Dopoledne byl na programu branný trojboj Svazarmu a házená, odpoledne po obvyklém průvodu vystoupilo v zahradě sokolovny žactvo v prostných a hrách. Muži cvičili prostná a skupiny, ženy prostná. Cvičení celkem zdařilá, návštěva velká. Vstupné 6 Kčs. Nakonec se konalo utkání s Ratajemi v kopané.

„Filmový festival“

V týdnu od 16.6. – 23.6. byl opět v místním kině pořádán „Filmový festival“, takže se hrálo denně.

Estráda v sokolovně

12.7. (sobota) Večer vystoupil na estrádě v sokolovně populární zpěvák Rudolf Cortéz. Spoluúčinkovali belgická jazzová zpěvačka Amsy van Gild, jako konferenciérka filmová umělkyně Hana Kavalírová a pětičlenný jazzový orchestr Slávy Kunsta „Favorit club“. Při poměrně vysokém vstupném 9-11 Kčs byl sál obsazen asi pouze ze dvou třetin.

Průkazky na kola

V červenci podnikla veřejná bezpečnost akce za účelem zavedení průkazek na kola a motokola. Jedná se hlavně o omezení krádeží těchto dopravních prostředků.

Prodejna se samoobsluhou

21.7. (pondělí) Byla dána do provozu prodejní místnost výrobního a spotřebního družstva „Jednota“ na „Rohleně“ jako prodejna se samoobsluhou.

Začaly žně

22.7. Začaly žně. Úroda je prostřední, spíš slabší, uvádí se výnos 20 q z jednoho ha.

Pohřební auto

Místní „Komunální služby“ koupily v Praze za 8 000 Kčs starší pohřební auto. Pro získání místa v garáži prodala bývalá majitelka pohřebního ústavu jeden ze dvou pohřebních vozů, propůjčených za 200 Kčs „Komunálním službám“, stolaři Ladislavu Biovi, který jej upraví na pojízdný včelín.

Divadelní karneval

26.7. (sobota) Večer pořádal místní „Tyl“ v sokolské zahradě třetí letní divadelní karneval. Vstupné 7 Kčs, maska 5 Kčs.

Divadlo „Pacient č.113“

2.8. (sobota) Večer provedlo v sokolovně Městské oblastní divadlo z Kolína pětiaktovou hru z lékařského prostředí Petra Karvaše „Pacient č.113“.

Pod ledem Arktidy

7.8. Americká atomová ponorka „Nautilus“, která vyplula 22.7. z Honolulu a provedla plavbu z Beringovy úžiny pod ledem Arktidy přes severní pól, se vynořila u Islandu.

Nejnižší teplota na zemi

8.8. Sovětská antarktická výprava naměřila ve stanici „Vostok“ nejnižší dosud teplotu na zemi 85,7°C pod nulou.

Nový farář církve československé

15.8. Dosavadní farář církve československé Dobromil Malý odešel do Kojetína. Na jeho místo v Morkovicích nastoupil 32letý Rudolf Medek, dosavadní farář v Prostějově, rodák z Radvaně u Bánské Bystrice. Jeho manželka Olga je druhou duchovní v Kroměříži.

Aukční trh

28.8. (čtvrtek) V zahradě lidového domu konal se aukční trh na kozylky, jichž bylo prodáno 115 kusů v cenách 540, 700, 900, 1 000 a 1 200 Kčs. Deset z nich koupil bulharský zvěrolékař.

Košikářské pásmo

O půl šesté večer vysílal Gottwaldov košíkářské pásmo z materiálu dodaného Jos. Příkrylem.

Slovácké divadlo

30.8. (sobota) Večer sehrálo v sokolovně Slovácké divadlo tříaktové dílo amerického klasika Eugena O'Neila „Farma pod jilmy“.

Zemědělská učňovská škola

1.9. byla otevřena dvouletá učňovská zemědělská škola, zatím prvním ročníkem o 13 žácích. Ředitelem školy je učitel Břetislav Klusal. Za učebnu slouží bývalá dílna osmileté střední školy nad skladištěm na školním dvoře.

Návštěva z SSSR

2.9. Večer konala se v kulturním sále sokolovny beseda s prvním tajemníkem ústředního výboru Komunistické strany Ukrajiny profesorem Charkovské univerzity Andrejem Skabou. Kronikář obce mu předložil u této příležitosti kroniku, do níž napsal na str. 129 několik vět. Hosta obdarovalo Košíkářské družstvo velkou pletenou vázou, Zadrev kazetami, Emerciana Hýsková miskou na ovoce a místní skupina umělecké Lidové tvořivosti košem na květiny.

Nový název košík. školy

Od nového školního roku byl zase změněn název učňovské školy košíkářské na „Odborné učiliště Zadrev, okresní průmyslový podnik Morkovice“.

„Den Svazarmu“

21.9. (neděle) Odpoledne se konal na hřišti před školou „Den Svazarmu“ zahájený průvodem motoristů. Na hřišti, jeho březích a umělých překážkách byly předvedeny terénní závody motocyklů různých kategorií, ukázky krasojízdy dvojic a trojic na motocyklech nebo skupinách motocyklů, které předvedli Svazarmovci ze Střílek, let modelu letadla s malým motorkem a cvičení vojska. Z třímotorového letadla, které přiletělo od Holešova, vyskočily tři dvojice parašutistů, z nichž bylo pět mužů a jedna žena. Všichni dopadli na hřiště nebo na jeho blízké okolí. Vstupné 5 Kčs, pro děti 1 Kčs. Dopolední program pro nepříznivé počasí odpadl.

Divadlo „Rozkaz“

27.9. (sobota) Večer sehrál „Tyl“ v sokolovně tříaktové drama Ladislava Bublíka „Rozkaz“ napsané podle románu Vladimíra Pazourka „Ústup z hranic“. Vstupné 5, 6 a 7 Kčs. 28.9. byl kus opakován v Uhřicích.

Zemřel František Horák

1.10. Zemřel ve věku 82 let František Horák, dlouholetý starosta a pozdější čestný starosta Sokola v Morkovicích.

Nový správce polesí

Správce polesí Josef Hamerský odešel do Brna. Na jeho místo přišel 34letý bradatý Milan Mužík, dosavadní správce polesí na Kudlovské dolině.

Zemřel Jan Kaňák

2.10. V Kroměříži zemřel ve věku 85 let bývalý dlouholetý morkovský učitel, veřejný pracovník a zejména veliký sokol Jan Kaňák.

Očkování proti tetanu

20.10. Očkování kombinovanou vakcínou proti tyfu, paratyfu a tetanu, loni provedené jen u učitelů, bylo rozšířeno i na žáky a zemědělce.

Hlavní hon

10.11. (pondělí) JZD pořádalo hlavní hon.

Slovácké divadlo

15.11. (sobota) Večer předvedlo v sokolovně Slovácké divadlo hru ze současného života o třech dějstvích od Vratislava Blažka „Tři přání“.

Výstava ovoce

16.11. (neděle) Místní skupina svazu zahrádkářů a ovocnářů uspořádala v kulturním sále sokolovny výstavu jablek a hrušek, která při bohaté úrodě byla rovněž bohatá. Druhý den byla výstava přístupna ještě školní mládeži. Vstupné 2 Kčs pro dospělé, 50 h pro děti.

Estráda invalidů

6.12. (sobota) Invalidé z Gottwaldova uspořádali v sokolovně odpoledne pro žactvo a večer pro dospělé pestrou estrádu při vstupném 5 a 6 Kčs.

Opereta „Muzikantská Liduška“

25.12. (boží narození) Místní „Tyl“ pořádal v sokolovně odpoledne a večer dvě operetní představení, při nichž provedl čtyřaktovou hru se zpěvy Baldy a Šafránka „Muzikantská Liduška“. Vstupné odpoledne 7 Kčs, pro děti 2 Kčs, večer 7, 8 a 9 Kčs. V neděli 4.ledna 1959 hra byla opakována ve Zborovicích.

Silvestr

31.12. „Tyl“ pořádal v sokolovně Silvestrovský taneční večírek s programem „Paní Móda vládne věky“. Hrála džezová skupina ROH „ATI“ (nazvaná podle dirigenta Aloise Tichého). Vstupenky po 7 Kčs byly slosovatelné.

Hospodářské poměry

V lednu byla zavedena pro majitele zahrad - zemědělce místo daně pozemkové daň z výnosu zahrady a v případě, že majitel zahrady není zemědělec, podléhá dosud nezdaňovaný výnos zahrady daní z příjmu obyvatelstva.

Antonín Jablunka, druhý ředitel Zadrevu
v období 1.10.1958 - 31.3.1970

1.4. bylo zlevněno mléko o 10 h na 1 l, takže místo 2 Kčs se platilo nadále 1,90 Kčs. Naproti tomu byly současně zdraženy lihoviny (kořalky) asi o 20%. Letos se urodilo mnoho hrušek a velká spousta jablek. Švestek nebylo. Řepa byla pěkná. Mimoto podnikla osmiletá střední škola pokus o její sádkové pěstění. Řepná semena vysela ve skleníku už koncem února, pikýrování do kornoutů-sádek bylo provedeno v březnu a na pole byly rostlinky vysázeny v dubnu. Takto pěstovaná řepa měla přirozeně několikátýdenní náskok, takže vyrostla do kořenů o váze 6-7 kg. Pokus sledovala se zájmem i mimomorkovská veřejnost.

sádkování řepy – brigáda žáků základní školy

V posledních letech byly zavedeny ve spořitelnách výherní vkladní knížky. Vklady na nich se neúrokují, poněvadž je úrok nahrazován nadějí na výhru. Tah se koná dvakrát ročně. Při listopadovém tahu bylo na knížkách připsáno na výhrách ve zdejší státní spořitelně asi 34 000 Kčs. Od 20.11. poskytují spořitelny doplňkové půjčky na spotřební zboží jistých druhů (radia, televizory, pračky, vysavače apod.) ve výši do tří čtvrtin maloobchodní ceny v částkách 500-6 000 Kčs, výjimečně do 10 000 Kčs. Půjčka podléhá 4% úroku a musí být splacena do 1 roku srážkami ze mzdy.

Na podzim bylo zkanalizováno náměstí Svobody a ulice Sokolská, Legionářská, Přecechtělova, Svatopluka Čecha a Nové Sady.

Plány na rok 1958 splnily místní podniky buď už v listopadu nebo nejpozději do vánoc, takže je vesměs překročily. Zadrev měl vyrobit zboží za 10 a 1/2 milionu Kčs, avšak vyrobil ho za 13 mil. Kčs. Košíkářské družstvo za 5 milionů Kčs, avšak vyrobilo ho za Kčs 5 a 1/4 milionu. Lidrukov za 1 100 000 Kčs, Komunální služby rovněž za 1 100 000 Kčs, mlékárna měla dodat na trh 2 800 000 l mléka a cihelna měla vyrobit 1 760 000 kusů cihel.

JZD vyplácelo na jednotku jako v posledních letech opět 18 Kčs. Obhospodařovalo něco přes 400 ha půdy a vykázalo asi 70 000 pracovních jednotek. Oproti některým okolním JZD mají Morkovice měkké normy. Protože část výplaty je prováděna v naturáliích, zdají se být vzhledem k nižším cenám naturálií pro družstevníky měkké normy výhodnější.

S naturáliemi představuje zde jednotka částku 20,42 Kčs. Na jednoho družstevníka připadlo průměrně 490 jednotek. Na jednoho člena připadá tedy 10 005,80 Kčs ročního příjmu.

Stavební ruch 1958

Bylo postaveno pět nových domů: č.542 (Zdeněk Janček), 551 (František Najman), 553 (Vlastimil Derka), 554 (Jan Urban) a 555 (Jos. Polišenský).

Sňatky, porody, úmrtí

Sňatků bylo 17, porodů 23, úmrtí 20 (7 mužů a 13 žen).

slavnost Dědy Mráze 20.12.1958, děti zatančily pantomimu Vánoce v lese

Rok 1958

Měsíc	teplota nejvyš.	tepl. nejniž.	teplota průměr	srážky nejvyš.	srážky celkem
I.	4,9	-12,2	-2,42	7,5	33,3
II.	12,0	-7,9	1,39	15,4	30,5
III.	7,1	-12,2	-1,58	19,3	51,3
IV.	15,4	-2,8	5,58	7,5	30,1
V.	28,3	5,3	16,45	34,7	45,4
VI.	24,8	7,9	15,19	19,4	108,1
VII.	29,5	10,4	18,45	12,6	44,2
VIII.	28,3	12,5	15,26	16,8	63,4
IX.	25,1	6,4	13,69	17,2	57,1
X.	19,1	-0,3	9,56	2,4	68,0
XI.	12,6	-0,3	4,30	5,8	20,4
XII.	11,3	-9,0	1,55	25,2	53,1

Průměrná roční teplota je 8,12°C. Nejvyšší teplota byla 16.7. +29,5°C, nejnižší teplota 27.1. -12,2°C. Srážky celkem 604,9 mm.

Správce stráž. st. Fr. Svoboda